

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija)

SPRENDIMAS

2001 m. kovo 8 d.(1)

„sisteigimo laisvė? Laisvas kapitalo judėjimas? Avansinis pelno mokestis už dukterinės bendrovės patronuojančiai bendrovei išmokėtą paskirstytąjį pelną? Kitoje valstybėje narėje buveinė turinti patronuojanti bendrovė? Bendrijos teisės pažeidimas? Ieškinys dėl restitucijos arba žalos atlyginimo? Palėkanos“

Sujungtose bylose C-397/98 ir C-410/98

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* (Jungtinė Karalystė) pagal EB sutarties 177 straipsnį (dabar? EB 234 straipsnis) Teisingumo Teismui pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą šio teismo nagrinėjamosiose bylose tarp

Metallgesellschaft Ltd ir kt. (C-397/98),

Hoechst AG,

Hoechst (UK) Ltd (C-410/98)

ir

Commissioners of Inland Revenue,

HM Attorney General

dėl EB sutarties 6 ir 52 straipsnių (po pakeitimo? EB 12 ir 43 straipsniai), 58 straipsnio (dabar? EB 48 straipsnis) ir (arba) 73b straipsnio (dabar? EB 56 straipsnis) išaiškinimo

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. La Pergola, teisėjai M. Wathelet (pranešėjas), D. A. O. Edward, P. Jann ir L. Sevón,

generalinis advokatas N. Fennely,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, administratorė,

išnagrinėjusių rašytines pastabas, pateiktas:

? *Metallgesellschaft Ltd ir kt.*, atstovaujamą QC J. Gardiner ir barrister F. Fitzpatrick, ?galiot? *Slaughter and May, solicitors*,

? *Hoechst AG ir Hoechst (UK) Ltd*, atstovaujamą QC M. Barnes, ?galioto *Slaughter and May, solicitors*,

? Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamą J. E. Collins, padedamą QC D. Wyatt ir barrister R. Singh,

? Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. A. Fierstra,

? Suomijos vyriausybės, atstovaujamos H. Rotkirch ir T. Pynnä,

? Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos R. Lyal, H. Michard ir M. Patakia,

atsižvelgęs į teismo posėdžio pranešimą,

išklausęs 2000 m. gegužės 25 d. posėdyje *Metallgesellschaft Ltd ir kt.*, atstovaujamą J. Gardiner ir F. Fitzpatrick, *Hoechst AG* ir *Hoechst (UK) Ltd*, atstovaujamą M. Barnes, Jungtinių Karalystės vyriausybės, atstovaujamos G. Amodeo, padedamo D. Wyatt, Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos B. Muttelsee-Schön, Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos S. Seam, Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. A. Fierstra, ir Komisijos, atstovaujamos R. Lyal ir H. Michard, pareikštas žodines pastabas,

susipažinęs su 2000 m. rugsėjo 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimas

1 Pagal EB sutarties 177 straipsnį (dabar – EB 234 straipsnis) *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* 1998 m. spalio 2 d. Nutartimis, kurias Teisingumo Teismas gavo 1998 m. lapkričio 6 d. (C-397/98) ir 1998 m. lapkričio 17 d. (C-410/98), pateikė penkis prejudicinius klausimus dėl EB sutarties 6 ir 52 straipsnių (po pakeitimo – EB 12 ir 43 straipsniai), 58 straipsnio (dabar – EB 48 straipsnis) ir (arba) 73b straipsnio (dabar – EB 56 straipsnis) išaiškinimo.

2 Šie klausimai buvo iškelti nagrinėjant ginčus tarp (C-397/98 bylos atveju) *Metallgesellschaft Ltd*, *Metallgesellschaft AG*, *Metallgesellschaft Handel & Beteiligungen AG* ir *The Metal and Commodity Company Ltd* (toliau – *Metallgesellschaft ir kt.*) bei tarp (C-410/98 bylos atveju) *Hoechst AG*, *Hoechst (UK) Ltd* (toliau – *Hoechst ir kt.*) ir *Commissioners of Inland Revenue* dėl Jungtinėje Karalystėje reziduojančių bendrovių pareigojimo sumokėti avansinį pelno mokestį už patronuojančioms bendrovėms išmokėtus dividendus.

Nacionalinės teisės aktai

3 Pagal 1988 m. įmonių pajamų ir pelno mokesčių įstatymo (*Income and Corporation Taxes Act 1988*, toliau – ICTA) I dalies nuostatas kiekvienos Jungtinėje Karalystėje reziduojančios bendrovės ir kiekvienos Jungtinėje Karalystėje nereziduojančios, tačiau joje komercinę veiklą per padalinį ar atstovybę vykdančios bendrovės per mokestinį laikotarpį gautas pelnas apmokestinamas pelno mokestiu (anglų k. „corporation tax“).

4 Pagal ICTA 12 straipsnį mokestinio laikotarpio trukmė paprastai yra 12 mėnesių. Iki 1993 m. spalio 1 d. pasibaigusiems mokestiniams laikotarpiams pelno mokestį mokesčio mokėtojo pasirinkimu reikia sumokėti arba per devynis mėnesius nuo šio laikotarpio pabaigos, arba per vieną mėnesį nuo mokesčių administratoriaus įvertinimo, susijusio su šiuo mokestiniu laikotarpiu, parengimo. Po 1993 m. spalio 1 d. pasibaigusiems mokestiniams laikotarpiams pelno mokestį reikia sumokėti per devynis mėnesius ir vieną dieną nuo mokestinio laikotarpio pabaigos.

Avansinis pelno mokestis („advance corporation tax“)

5 Pagal ICTA 14 straipsnį visos Jungtinėje Karalystėje reziduojančios bendrovės, paskirstydamos pelną, kaip antai dividendų išmokėjimas akcininkams, privalo mokėti avansinį

pelno mokest? (angl? k. „advance corporation tax“, toliau ? ACT), apskai?iuojam? nuo paskirstomo pelno sumos ar vert?s.

6 Reikia pažym?ti, kad ACT yra ne už dividend?, kuris išmokamas neatskai?ius mokes?i?, mokama suma, bet dividendus išmoka?iai bendrovei tenkantis už kiekvien? mokestin? laikotarp? avansu mokamas pelno mokestis, užskaitomas už pagrindin? pelno mokest? (angl? k. „mainstream corporation tax“, toliau ? MCT).

7 Kiekviena bendrov? paprastai kas ketvirt? privalo pateikti deklaracij?, nurodydama viso per š? laikotarp? paskirstyto pelno sumas ir mok?tin? ACT sum?. Už paskirstyt? peln? mok?tin? ACT turi b?ti sumok?tas per 14 dien? nuo ketvir?io, kuriuo atliktas paskirstymas, pabaigos.

8 Pagal ICTA 239 ir 240 straipsnius už konkre?iu mokestiniu laikotarpiu atlikt? paskirstym? bendrov?s sumok?tas ACT paprastai gali, nepažeidžiant šios bendrov?s teis?s atsisakyti šios galimyb?s, b?ti arba užskaitytas už MCT, bendrov?s mok?tin? už š? laikotarp?, arba perleistas šios bendrov?s dukterin?ms bendrov?ms, kurios j? gali užskaityti už j? mok?tin? MCT. Jei bendrovei nereikia mok?ti pelno mokes?io už konkret? mokestin? laikotarp? (pavyzdžiui, d?l to, kad ji negavo pakankamai pelno), ji gali arba užskaityti ACT už pelno mokest?, mok?tin? už v?lesn? mokestin? laikotarp?, arba prašyti j? užskaityti už ankstesnius mokestinius laikotarpius.

9 MCT reikia sumok?ti per devynis m?nesius arba devynis m?nesius ir vien? dien? nuo mokestinio laikotarpio pabaigos, atsižvelgiant ? tai, ar mokestinis laikotarpis baig?si iki, ar po 1993 m. spalio 1 d., o ACT turi b?ti sumok?tas per 14 dien? nuo ketvir?io, kuriame buvo atliktas paskirstymas, pabaigos. Taigi ACT visada sumokamas prieš sumokant MCT, už kur? ACT paprastai užskaitomas. Prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas pažymi, kad taip dividendus išmoka?iai bendrovei ACT paankstina pelno mokes?io už išmok?tus dividendus mok?jim? nuo aštuoni? su puse m?nesio (jei paskirstymas atliekamas paskutin? mokestinio laikotarpio dien?) iki vieneri? met? ir penki? su puse m?nesio (jei paskirstymas atliktas pirm? mokestinio laikotarpio dien?).

10 Kadangi tais atvejais, kai už konkret? laikotarp? nereikia mok?ti MCT, ACT galima užskaityti už v?lesniais mokestiniais laikotarpiais uždirbto pelno mokest?, prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas pažymi, kad tokiu atveju avansas sumokamas dar anks?iau, o tam tikromis aplinkyb?mis net neterminuotai anks?iau.

Mokes?io kreditas („tax credit“)

11 Jungtin?je Karalyst?je reziduojanti bendrov? neapmokestinama pelno mokes?iu už iš kitos taip pat Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?ios bendrov?s gautus dividendus (ICTA 208 straipsnis). Tod?l bet koks bendrov?s rezident?s atliktas ACT apmokestinam? dividend? išmok?jimas kitai bendrovei rezidentei suteikia bendrovei dividend? gav?jai teis? ? mokes?io kredit? (angl? k. „tax credit“) (ICTA 231 straipsnio 1 dalis).

12 Šis mokes?io kreditas lygus dividendus išmok?jusios bendrov?s už šiuos dividendus sumok?to ACT sumai (ICTA 231 straipsnio 1 dalis).

13 Jungtin?je Karalyst?je reziduojanti bendrov?, iš savo dukterin?s bendrov?s rezident?s gavusi dividend?, suteikian?i? teis? ? mokes?io kredit?, gali sumažinti už dividendus savo akcininkams mok?tin? ACT dukterin?s bendrov?s sumok?ta ACT suma ir mok?ti tik ACT likut?.

14 Jei Jungtinėje Karalystėje reziduojanti visiškai MCT neapmokestinama bendrovė iš dukterinės bendrovės rezidentės gauna dividendus, už kuriuos sumokėtas ACT, ji turi teisę susigrąžinti mokesčio kredito dydžio sumą (ICTA 231 straipsnio 2 dalis).

15 Jungtinėje Karalystėje nereziduojančios ir joje komercinės veiklos per padalinį ar atstovybę nevykdančios bendrovės pelno mokesčiu Jungtinėje Karalystėje neapmokestinamos. Tačiau jos paprastai apmokestinamos pajamų mokesčiu (anglų k. „income tax“) už iš šios valstybės narės gautas pajamas, įskaitant joms dukterinei bendrovei rezidentei išmokėtus dividendus.

16 Tačiau vadovaujantis ICTA 233 straipsnio 1 dalimi, kai, nesant specialios tarp Jungtinės Karalystės ir bendrovės steigimo valstybės sudarytos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatos, patronuojančiai bendrovei ne rezidentei iš principo nesuteikiamas mokesčio kreditas, ji Jungtinėje Karalystėje neapmokestinama pajamų mokesčiu už iš savo dukterinės bendrovės rezidentės gautus dividendus.

17 Priešingu atveju, kai pagal tarp Jungtinės Karalystės ir bendrovės steigimo valstybės sudarytą dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį patronuojanti bendrovė ne rezidentė turi teisę į mokesčio kreditą, ji Jungtinėje Karalystėje apmokestinama pajamų mokesčiu už iš savo dukterinės bendrovės rezidentės gautus dividendus.

18 Tarp Jungtinės Karalystės ir Vokietijos Federacinės Respublikos 1964 m. lapkričio 26 d. sudaryta dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis su pakeitimais, padarytais 1970 m. kovo 23 d., nesuteikia mokesčio kredito Vokietijoje reziduojančioms bendrovėms, kurios turi Jungtinėje Karalystėje reziduojančią bendrovę akcijų ir iš jos gauna dividendus.

19 Todėl patronuojanti bendrovė, kurios buveinė yra Vokietijoje ir kuri iš savo Jungtinėje Karalystėje reziduojančios dukterinės bendrovės gauna ACT apmokestinamus dividendus, Jungtinėje Karalystėje neturi teisės į sumokėto ACT dydžio mokesčio kreditą ir, vadovaujantis Jungtinės Karalystės mokesčių teisės aktais, Jungtinėje Karalystėje neapmokestinama už iš savo dukterinės bendrovės rezidentės gautus dividendus.

20 Kai pagal tarp Jungtinės Karalystės ir bendrovės steigimo valstybės sudarytą dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį Jungtinėje Karalystėje nereziduojančiai patronuojančiai bendrovei suteikiamas mokesčio kreditas, ji gali prašyti užskaityti šį mokesčio kreditą už pajamų mokestį, kurį ji privalo mokėti Jungtinėje Karalystėje už iš savo dukterinės bendrovės rezidentės gautus dividendus, ir jei mokesčio kredito suma viršija mokesčio sumą – susigrąžinti šį perviršį. Šio prašymo atmetimą bendrovė prašymo pateikėja gali apskųsti *Special Commissioners* arba *General Commissioners*, o vėliau prireikus – *High Court*.

monių grupės apmokestinimo tvarkos pasirinkimas („Group Income Election“)

21 Pagal ICTA 247 straipsnį dvi Jungtinėje Karalystėje reziduojančios bendrovės, kurių vienai priklauso bent 51 % kitos, gali pasirinkti monių grupės apmokestinimo tvarką (anglų k. „Group Income Election“).

22 Pasirinkus šią tvarką dukterinė bendrovė neapmokestinama ACT už dividendus, kuriuos ji išmoka savo patronuojančiai bendrovei, nebent ji deklaruoja pageidaujanti, kad monių grupės apmokestinimo tvarka nebūtų taikoma konkrečiam dividendų išmokėjimui.

23 Prašymas taikyti monių grupės apmokestinimo tvarką turi būti pateiktas *Inspector of Taxes*. Priėmus sprendimą nesuteikti leidimo, prašymą pateikusi bendrovė gali apskųsti šį sprendimą *Special Commissioners* arba *General Commissioners* ir prireikus nuspręsti pareikšti skundą dėl

teis?s klausim? *High Court*.

24 Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?ios dukterin?s bendrov?s dividend? i?mok?jimo savo taip pat Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?iai patronuojan?iai bendrovei atveju taikant ?moni? grup?s apmokestinimo tvark?, dukterin? bendrov? neapmokestinama ACT, o patronuojanti bendrov? neturi teis?s ? mokes?io kredit?. Bendrovi? grup? faktiškai negali už tuos pa?ius dividendus tuo pa?iu metu pasinaudoti ir ?moni? grup?s apmokestinimo tvarka, ir mokes?io kreditu.

25 Reik?t? patikslinti, kad nuo 1999 m. balandžio 6 d. 1998 m. Finans? ?statymo (*Finance Act 1998*) 31 straipsnis panaikino ACT. Šio sprendimo 5?24 punktuose aprašytos teis?s nuostatos galiojo iki nurodytos datos.

Pagrindin?s bylos aplinkyb?s

26 Byloje C?397/98 Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?ios bendrov?s *Metallgesellschaft Ltd* ir *The Metal and Commodity Company Ltd* i?mok?jo dividendus savo patronuojan?ioms bendrov?ms *Metallgesellschaft AG* ir *Metallgesellschaft Handel & Beteiligungen AG*, kuri? buvein?s yra Vokietijoje, ir tod?l tur?jo sumok?ti ACT. Abi dukterin?s bendrov?s v?liau gal?jo ACT suma sumažinti savo mok?tin? MCT.

27 *Metallgesellschaft ir kt.* kreip?si ? *Commissioners of Inland Revenue Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* siekdamos pripažinimo, kad jos patyr? žalos apmokestinus dukterini? bendrovi? savo patronuojan?ioms bendrov?ms i?mok?tus dividendus ACT. Pagrindin? byla susijusi su ACT sumomis, kurias 1974 m. balandžio 16 d. – 1995 m. lapkri?io 1 d. laikotarpiu sumok?jo *Metallgesellschaft Ltd* ir 1991 m. balandžio 11 d. – 1995 m. spalio 13 d. sumok?jo *The Metal and Commodity Company Ltd*.

28 Byloje C?410/98 Jungtin?je Karalyst?je reziduojanti bendrov? *Hoechst UK Ltd* i?mok?jo dividendus savo patronuojan?iai bendrovei *Hoechst AG*, kurios buvein? yra Vokietijoje, ir už šiuos dividendus Jungtin?je Karalyst?je sumok?jo ACT. V?liau ji gal?jo ACT suma sumažinti savo mok?tin? MCT.

29 *Hoechst ir kt.* taip pat kreip?si ? *Commissioners of Inland Revenue High Court* siekdamos pripažinimo, kad jos patyr? žalos apmokestinus 1989 m. sausio 16 d. – 1994 m. balandžio 26 d. laikotarpiu bendrov?s *Hoechst (UK) Ltd* bendrovei *Hoechst AG* i?mok?tus dividendus ACT. Pagrindin? byla yra susijusi su ACT sumomis, sumok?tomis 1989 m. balandžio 14 d. – 1994 m. liepos 13 d. laikotarpiu.

30 Abiejose pagrindin?se bylose patronuojan?ios bendrov?s teigia, jog kadangi joms ir j? dukterin?ms bendrov?ms nebuvo ?manoma pasirinkti ?moni? grup?s apmokestinimo tvarkos, kuri b?t? leidusi šioms dukterin?ms bendrov?ms b?ti neapmokestinamoms ACT, šioms dukterin?ms bendrov?ms buvo užkrauta finansin? našta, kurios nepatyr? Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?i? patronuojan?i? bendrovi? dukterin?s bendrov?s, nes pasirinkusios ?moni? grup?s apmokestinimo tvark? jos gal?jo pasilikti sumas, kurias priešingu atveju tur?t? sumok?ti kaip ACT už j? patronuojan?ioms bendrov?ms i?mok?tus dividendus iki ateis laikas mok?ti MCT, kurio mok?tojos jos yra. Jos mano, kad ši našta yra EB sutart? pažeidžiantis netiesioginis diskriminavimas d?l nacionalin?s priklausomyb?s.

31 Byloje C?397/98 *Metallgesellschaft AG* ir *Metallgesellschaft Handel & Beteiligungen AG* subsidiariai teigia, kad joms tur?t? b?ti suteikiamas mokes?io kreditas, kuris bent iš dalies atitikt? j? dukterini? bendrovi? reziden?i? sumok?t? ACT, kaip ir Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?iai patronuojan?iai bendrovei, turin?iai teis? ? š? mokes?io kredit?, arba kaip ir Jungtin?je Karalyst?je nereziduojan?iai patronuojan?iai bendrovei, turin?iai teis? ? mokes?io kredit? pagal dvigubo

apmokestinimo išvengimo sutartį.

32 Jei byloje C-410/98 Teisingumo Teismas nustatytų, kad *Hoechst (UK) Ltd* neturi teisės palėkanas nuo sumokėto ACT, *Hoechst AG* subsidiariai prašo taikyti jai mokesio kreditą, lyg šiam ACT arba mokesio kreditui, kurį būtų įgijusi Nyderlanduose reziduojanti patronuojanti bendrovė. *Hoechst AG* nuomone, aplinkybės, kad Jungtinės Karalystės mokesio įstatymai leidžia suteikti mokesio kreditą patronuojančioms bendrovėms ne rezidentams už jų dukterinių bendrovių rezidentų sumokėtą ACT, tik jei tai numato taikytina dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, o tai numato tarp Jungtinės Karalystės ir Nyderlandų Karalystės sudaryta sutartis, tačiau nenumato sutartis tarp Jungtinės Karalystės ir Vokietijos Federacinės Respublikos, yra Sutartį pažeidžianti nepateisinama skirtingose valstybėse narėse reziduojančių patronuojančių bendrovių diskriminacija.

Prejudiciniai klausimai

33 Manydamas, kad nagrinėjamiems ginčams išspręsti reikia išaiškinti Bendrijos teisę, *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division*, nusprendė sustabdyti bylą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius abiejose bylose identiškai suformuluotus prejudicinius klausimus:

„1 Ar sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nurodytomis sąlygomis aplinkybės, kad valstybės narės teisės aktai leidžia pasirinkti žmonių grupės apmokestinimo tvarką (leidžiančių neapmokestinti dukterinės bendrovės patronuojančią bendrovę išmokamą dividendą avansiniu pelno mokesčiu (ACT)), tik jei dukterinė bendrovė ir patronuojanti bendrovė yra šios valstybės narės rezidentės, pažeidžia Bendrijos teisę, visų pirma EB sutarties 6, 52, 58 ir (arba) 73b straipsnius?

2 Jei atsakymas į pirmąjį klausimą yra neigiamas, ar nurodytos EB sutarties nuostatos suteikia patronuojančios bendrovės, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje, dukterinei bendrovei rezidentei ir (arba) šiai patronuojančiai bendrovei teisę į kompensaciją palėkaną nuo dukterinės bendrovės sumokėto ACT forma, jei nacionalinės teisės aktai jai neleido pasirinkti žmonių grupės apmokestinimo tvarkos, ir ar prireikus ši palėkaną galima reikalauti (jei apskritai galima reikalauti) tik ieškiniu dėl žalos atlyginimo, remiantis 1996 m. kovo 5 d. Europos Bendrijos Teisingumo Teismo sprendime *Brasserie du pêcheur ir Factortame* (C-46/93 ir C-48/93, Rink. p. I-1029) ir 1997 m. balandžio 22 d. Sprendime *Sutton* (C-66/95, Rink. I-2163) tvirtintais principais; ar bet kuriuo iš šių atvejų nacionalinis teismas privalo priteisti žalos atlyginimą, net jei pagal nacionalinės teisės aktus palėkanos (nei tiesiogiai, nei kaip žalos atlyginimas) negali būti priteistos už ieškovui nebepriklausančias pagrindinę bylą nagrinėjamas sumas?

3 Ar sprendimuose pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nurodytomis sąlygomis aplinkybės, kad valstybės narės valdžios institucijos atsisako suteikti mokesio kreditą kitoje valstybėje narėje reziduojančiai bendrovei, nors ji suteikia bendrovėms rezidentams ir, taikydamos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį nuostatas, tam tikrose kitose valstybėse narėse, kurios sudarė tokius susitarimus, buveinę turinčioms bendrovėms, pažeidžia minėtas EB sutarties nuostatas?

4 Jei atsakymas į trečiąjį klausimą yra neigiamas, ar pirmoji valstybė narė privalo ir šioje byloje nagrinėjama laikotarpiu privalo suteikti mokesio kreditą tokiai bendrovei tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir bendrovėms rezidentams arba kitose valstybėse narėse, su kuriomis sudarytos sutartys dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo suteikia teisę į mokesio kreditą, reziduojančioms bendrovėms?

5 Ar valstybė narė turi teisę prieštarauti tokiam reikalavimui dėl mokesio kredito susigrąžinimo arba žalos atlyginimo tuo pagrindu, kad ieškovių reikalavimai nėra vindikaciniai, arba prašyti

sumažinti ieškinio sumą dėl to, kad, nepaisant priešingai nustatantį nacionalinės teisės aktų, ieškovas turėjo pateikti prašymus dėl įmonių grupės apmokestinimo tvarkos pasirinkimo *Inspector of Taxes* arba reikalauti iš jo suteikti mokesčio kreditą, o atitinkamus jo neigiamus sprendimus skysti *Commissioners* ir prireikęs teismuose, remdamosi Bendrijos teisės aktu viršenybe ir tiesioginiu veikimu“

34 1998 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-397/98 ir C-410/98 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimamas galutinis sprendimas.

Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

35 Pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Sutarties 6, 52, 58 ir (arba) 73b straipsniai draudžia tokius valstybės narės mokesčių teisės aktus, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, kurie šioje valstybėje narėje reziduojantioms bendrovėms suteikia galimybę pasinaudoti apmokestinimo tvarka, leidžiančia joms nemokėti avansinio pelno mokesčio už patronuojančiai bendrovei išmokamus dividendus, jei ji patronuojanti bendrovė reziduoja toje pačioje valstybėje narėje, tačiau nesuteikia šios galimybės, kai ji patronuojanti bendrovė yra steigta kitoje valstybėje narėje.

36 *Metallgesellschaft ir kt. bei Hoechst ir kt.* nuomone, pagrindinėje byloje nagrinėjami nacionalinės teisės aktai atgraso kitoje valstybėje narėje reziduojančias bendroves nuo steigimosi Jungtinėje Karalystėje dukterinių bendrovių pavidalu taip nepateisinamai apribodami įsisteigimo laisvę. Subsidiariai jos mano, kad šie teisės aktai pažeidžia ir su laisvu kapitalo judėjimu susijusias Sutarties nuostatas.

37 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal nusistovėjusį teismo praktiką, nors tiesioginis apmokestinimas priklauso valstybių narių kompetencijai, pastarosios vis dėlto turi ja naudotis laikydamosi Bendrijos teisės ir vengdamos bet kokio diskriminavimo dėl pilietybės (1995 m. rugpjūčio 11 d. Sprendimo *Wielockx*, C-80/94, Rink. p. I-2493, 16 punktas; 1996 m. birželio 27 d. Sprendimo *Asscher*, C-107/94, Rink. p. I-3089, 36 punktas; 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Royal Bank of Scotland*, C-311/97, Rink. p. I-2651, 19 punktas ir 2000 m. balandžio 13 d. Sprendimo *Baars*, C-251/98, Rink. p. I-2787, 17 punktas).

38 Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad Sutarties 6 straipsnis, kuriame numatytas bendrasis bet kokių diskriminacijų dėl pilietybės draudžiantis principas, savarankiškai taikomas tik tose Bendrijos teisės reglamentuojamose srityse, kurioms Sutartis nenumato specialios nediskriminavimo normos (1989 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, 305/87, Rink. p. 1461, 12 ir 13 punktai; 1994 m. balandžio 12 d. Sprendimo *Halliburton Services*, C-1/93, Rink. p. I-1137, 12 punktas; minėtų sprendimų *Royal Bank of Scotland* 20 punktas ir *Baars* 23 punktas).

39 Neginėjama, kad nediskriminavimo principas įsisteigimo teisės srityje tvirtino Sutarties 52 straipsnis (minėto sprendimo *Halliburton Services* 12 punktas; 1996 m. vasario 29 d. Sprendimo *Skanavi ir Chryssathakopoulos*, C-193/94, Rink. p. I-929, 21 punktas ir minėto sprendimo *Baars* 24 punktas).

40 Todėl Sutarties 6 straipsnis netaikytinas pagrindinėse bylose. Taigi vertinti, ar tokie teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, nepateisinamai riboja įsisteigimo laisvę, reikia atsižvelgiant visų pirma į Sutarties 52 straipsnį.

41 Sutarties 52 straipsnis yra viena pagrindinių Bendrijos teisės nuostatų, kuri tiesiogiai taikytina valstybėse narėse nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos. Pagal šią nuostatą vienos valstybės

nar?s nacionalini? subjekt? laisv? ?sisteigti kitos valstyb?s nar?s teritorijoje apima ir teis? imtis savarankiškai dirban?i? asmen? veiklos bei ja verstis, taip pat steigti ir valdyti ?mones tomis pa?iomis s?lygomis, kurios ?sisteigimo šalies teis?s aktuose yra nustatytos jos pa?ios subjektams. ?sisteigimo laisv?s apribojim? panaikinimas taip pat taikomas kitos valstyb?s nar?s teritorijoje ?steigt? vienos valstyb?s nar?s nacionalini? subjekt? vykdomam atstovybi?, padalini? ar dukterini? bendrovi? steigimui (1986 m. sausio 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?*, 270/83, Rink. p. 273, 13 punktas ir min?to sprendimo *Royal Bank of Scotland* 22 punktas).

42 Taip apibr?žta ?sisteigimo laisv?, vadovaujantis Sutarties 58 straipsniu, apima bendrov?s, ?kurtos pagal valstyb?s nar?s teis? ir Bendrijoje turin?ios savo registruot? buvein?, centrin? administracij? arba pagrindin? verslo viet?, teis? vykdyti veikl? atitinkamoje valstyb?je nar?je per dukterin? bendrov?, padalin? ar atstovyb? (žr. 1998 m. liepos 16 d. Sprendimo *ICI*, C?264/96, Rink. p. I?4695, 20 punkt? ir jame min?t? teism? praktik? bei 1999 m. rugs?jo 21 d. Sprendimo *Saint Gobain ZN*, C?307/97, Rink. p. I?6161, 35 punkt?). D?l bendrovi? šiuo klausimu svarbu pažym?ti, kad j? buvein? pirmiau nurodyta prasme, kaip ir pilietyb? fizini? asmen? atveju, yra j? priklausymo konkre?ios valstyb?s teis?s sistemai kriterijus (žr. min?to sprendimo *ICI* 20 punkt? ir jame min?t? teismo praktik? bei min?to sprendimo *Saint?Gobain ZN* 36 punkt?). Pripažinus, kad ?sisteigimo valstyb? nar? gali nevaržoma taikyti skirting? vertinim? vien d?l to, kad jos bendrov?s buvein? yra kitoje valstyb?je nar?je, panaikint? Sutarties 52 straipsnio veiksmingum? (min?to sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?* 18 punktas).

43 Šiuo klausimu reik?t? pažym?ti, kad galimyb?s pasirinkti ?moni? grup?s apmokestinimo tvark? atžvilgiu pagrindin?je byloje nagrin?jami teis?s aktai skirtingai vertina Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?ias dukterines bendroves atsižvelgiant ? tai, ar j? patronuojan?ios bendrov?s turi buvein? Jungtin?je Karalyst?je. Jungtin?je Karalyst?je buvein? turin?i? bendrovi? dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms tam tikromis s?lygomis iš tikr?j? gali b?ti taikoma ?moni? grup?s apmokestinimo tvarka ir d?l to jos gali b?ti atleistos nuo pareigos mok?ti ACT, kai savo patronuojan?ioms bendrov?ms išmoka dividendus. Ta?iau ši lengvata netaikoma Jungtin?je Karalyst?je buvein?s neturin?ios bendrov?s dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms, kurios d?l to bet kuriuo atveju privalo mok?ti ACT, kai savo patronuojan?ioms bendrov?ms išmoka dividendus.

44 Negin?ijama, kad d?l šios aplinkyb?s Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?ios patronuojan?ios bendrov?s dukterin? bendrov? ?gyja finansin?s naudos, nes pasilieka sumas, kurias ji kitu atveju b?t? tur?jusi sumok?ti kaip ACT iki ateis laikas mok?ti MCT, t. y. laikotarpiui nuo 8,5 iki 17,5 m?nesio, nelygu dividend? išmok?jimo data. Tais atvejais, kai už atitinkam? mokestin? laikotarp? MCT išvis nereikia mok?ti, šis laikotarpis dar pailg?ja, nes ACT gali b?ti užskaitytas už pelno mokest?, mok?tin? už v?lesnius mokestinius laikotarpius.

45 Jungtin?s Karalyst?s, Suomijos ir Nyderland? Karalyst?s vyriausyb? manymu, skirtingas Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?i? dukterini? bendrovi? mokestinis vertinimas atsižvelgiant ? tai, ar j? patronuojanti bendrov? reziduoja šioje valstyb?je nar?je, yra objektyviai pateisinamas.

46 Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb? pirmiausia teigia, kad patronuojan?i? bendrovi? reziden?i? dukterini? bendrovi? reziden?i? situacija nepanaši ? patronuojan?i? bendrovi? ne reziden?i? dukterini? bendrovi? reziden?i? situacij?.

47 D?l patronuojan?i? bendrovi? reziden?i? dukterini? bendrovi? reziden?i? Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb? tvirtina, kad nors ?moni? grup?s apmokestinimo tvarkos pasirinkimas atleidžia dukterin? bendrov? nuo pareigos mok?ti ACT tuo metu, kai savo patronuojan?iai bendrovei išmoka dividendus, šis mok?jimas t?ra atidedamas, nes kadangi patronuojanti bendrov? yra rezident?, ji pati privalo sumok?ti ACT tuo metu, kai skirsto šiuo mokes?iu apmokestinam? peln?. Taip pareiga mok?ti ACT už išmokamus dividendus perkeliama nuo dukterin?s bendrov?s patronuojan?iai bendrovei, o dukterin?s bendrov?s neapmokestinimas ACT kompensuojamas

ACT apmokestinant patronuojan?i? bendrov?.

48 Priešingu atveju, Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb?s nuomone, jei ?moni? grup?s apmokestinimo tvarka b?t? taikytina patronuojan?i? bendrovi? ne reziden?i? dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms, ACT apskritai neb?t? mokamas Jungtin?je Karalyst?je. Dukterin? bendrov? b?t? neapmokestinama ACT tuo metu, kai savo patronuojan?iai bendrovei išmoka dividendus, ir šio neapmokestinimo nekompensuot? v?lesnis patronuojan?ios bendrov?s ne rezident?s skirstant peln? mokamas ACT, nes pastaroji neapmokestinama pelno mokes?iu Jungtin?je Karalyst?je, tod?l neapmokestinama ir ACT.

49 Nyderland? vyriausyb? teigia, kad teritorinio teis?s taikymo principas leidžia valstybei narei suteikti patronuojan?ioms bendrov?ms rezident?ms galimyb? pasirinkti apmokestinimo tvark?, kaip antai ?moni? grup?s apmokestinimo tvarka, nes net jei pagal toki? tvark? valstyb? neapmokestina dukterin?s bendrov?s, ji neatsisako teis? ? š? mokest?, nes pagal toki? tvark? ACT mok?jimas papras?iausiai perkeliamas ? kit? tos pa?ios bendrovi? grup?s lyg?. Priešingu atveju, jei pasirinkus ?moni? grup?s apmokestinimo tvark? b?t? leidžiama ACT neapmokestinti Jungtin?je Karalyst?je nereziduojan?i? patronuojan?i? bendrovi? dukterini? bendrovi?, Jungtin?je Karalyst?je ACT apskritai neb?t? mokamas už ?kines operacijas ?moni? grup?je, nes ?moni? grup?s kitos bendrov?s yra ?steigtos kitoje valstyb?je nar?je ir neapmokestinamos pelno mokes?iu Jungtin?je Karalyst?je, o tokia situacija prilygt? mokes?i? vengimui.

50 Suomijos vyriausyb? taip pat mano, kad suteikus Jungtin?je Karalyst?je nereziduojan?i? patronuojan?i? bendrovi? dukterin?ms bendrov?ms galimyb? pasirinkti ?moni? grup?s apmokestinimo tvark? šioms dukterin?ms bendrov?ms b?t? leista nemok?ti šio mokes?io Jungtin?je Karalyst?je, nes j? patronuojan?ios bendrov?s šioje valstyb?je nar?je neapmokestinamos.

51 Šiems argumentams negalima pritarti.

52 Vis? pirma, kadangi ACT n?ra mokestis už dividendus, bet avansinis pelno mokestis, klaidinga manyti, kad suteikus patronuojan?i? bendrovi? ne reziden?i? dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms galimyb? pasirinkti ?moni? grup?s apmokestinimo tvark? dukterinei bendrovei b?t? leista nemok?ti dividend? pavidalu išmok?to pelno mokes?io Jungtin?je Karalyst?je.

53 Iš ties? pelno mokes?io dalis, kurios, taikant ?moni? grup?s apmokestinimo tvark?, dukterin? bendrov? rezident?, išmok?dama dividendus savo patronuojan?iai bendrovei, neprivalo mok?ti avansu, iš esm?s bus sumok?ta, kai dukterinei bendrovei ateis laikas mok?ti MCT. Šiuo klausimu reikia priminti, kad kitoje valstyb?je nar?je reziduojan?ios bendrov?s dukterin? bendrov? rezident? Jungtin?je Karalyst?je apmokestinama MCT už gaut? peln? tokia pa?ia tvarka kaip ir patronuojan?ios bendrov?s rezident?s dukterin? bendrov? rezident?.

54 Tod?l, suteikus bendrovi? ne reziden?i? dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms galimyb? pasirinkti ?moni? grup?s apmokestinimo tvark?, joms b?t? leidžiama pasilikti sumas, kurias priešingu atveju prival?t? sumok?ti kaip ACT, tik iki ateis laikas mok?ti MCT ir taip gauti t? pa?i? finansin? naud?, kuri? turi patronuojan?i? bendrovi? reziden?i? dukterin?s bendrov?s rezident?s, nes esant vienodai apmokestinimo bazei n?ra jokio skirtumo tarp MCT sum?, kurias abi dukterini? bendrovi? grup?s privalo mok?ti už t? pat? mokestin? laikotarp?.

55 Antra, atsisakymo suteikti patronuojan?ios bendrov?s ne rezident?s dukterinei bendrovei rezidentei galimyb? nemok?ti ACT tuo metu, kai ji išmoka dividendus, negalima pateisinti tuo, kad patronuojanti bendrov? neapmokestinama ACT tuo metu, kai ji pati išmoka dividendus, priešingai nei patronuojanti bendrov? rezident?.

56 Iš ties? reik?t? pažym?ti, kad patronuojan?ios bendrov?s ne rezident?s neapmokestinim? ACT lemia tai, kad ji neapmokestinama pelno mokes?iu Jungtin?je Karalyst?je, nes šiuo mokes?iu apmokestinama savo ?steigimo valstyb?je. Tod?l logiška, kad bendrov? neprivalo avansu mok?ti mokes?io, kuriuo ji neapmokestinama.

57 Tre?ia, d?l mokes?i? vengimo rizikos reikia priminti, kaip Teisingumo Teismas jau yra pripažin?s, kad bendrov?s ?steigimas ne Jungtin?je Karalyst?je dar nereiskia mokes?i? vengimo, nes tokiai bendrovei bet kuriuo atveju taikomi ?steigimo valstyb?s teis?s aktai (min?to sprendimo *ICI* 26 punktas).

58 Be to, atrodo, jog Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? teis? patronuojan?i? bendrovi? reziden?i? atžvilgiu toleruoja situacij?, kad ?moni? grup?s apmokestinimo tvark? pasirinkusios bendrov?s galiausiai nemoka ACT. Iš ties?, tam tikrais atvejais patronuojanti bendrov?, kuriai išmok?ti dividendai, pagal toki? apmokestinimo tvark? pati visiškai nemoka ACT. Pavyzdžiui, ji gali neišmok?ti ACT apmokestinam? dividend? arba išmok?ti dividendus pagal ?moni? grup?s apmokestinimo tvark?, kurie priešingu atveju b?t? apmokestinami ACT. Tod?l net dukterin? bendrov? rezident? turin?ios patronuojan?ios bendrov?s rezident?s apmokestinimas ACT ne visais atvejais kompensuoja jos dukterin?s bendrov?s atleidim? nuo pareigos mok?ti ACT pagal ?moni? grup?s apmokestinimo tvark?.

59 Galiausiai, ketvirta, d?l Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? administratoriaus finansini? nuostoli?, kurie kilt? suteikus patronuojan?i? bendrovi? ne reziden?i? dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms galimyb? pasirinkti ?moni? grup?s apmokestinimo tvark? ir taip b?ti neapmokestinamoms ACT, pakanka priminti, kad pagal nusistov?jusi? teismo praktik? mokestini? pajam? sumaž?jimas negali b?ti vertinamas kaip imperatyvus bendrojo intereso pagrindas, kuriuo galima remtis siekiant pateisinti pagrindin?s laisv?s esmei prieštaraujan?i? priemon? (d?l Sutarties 52 straipsnio žr. min?to sprendimo *ICI* 28 punkt?).

60 Tod?l, kaip savo išvados 25 punkte nurod? generalinis advokatas, skirtingas patronuojan?i? bendrovi? apmokestinimas atsižvelgiant ? tai, ar jos yra rezident?s, negali pateisinti atsisakymo suteikti mokestin? lengvat? Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?ioms dukterin?ms bendrov?ms, kuri? patronuojan?ios bendrov?s turi buveines kitoje valstyb?je nar?je, kai šia lengvata gali pasinaudoti Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?ios dukterin?s bendrov?s, kuri? patronuojan?ios bendrov?s taip pat reziduoja Jungtin?je Karalyst?je, nes vis? dukterini? bendrovi? pelnas apmokestinamas MCT neatsižvelgiant ? tai, ar j? patronuojan?ios bendrov?s yra rezident?s.

61 Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb? subsidiariai tvirtina, kad atsisakym? suteikti patronuojan?i? bendrovi? ne reziden?i? dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms teis? pasirinkti ?moni? grup?s apmokestinimo tvark? pateisina poreikis išsaugoti Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? sistemos darn?.

62 Ši vyriausyb? teigia, jog Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? sistema pagr?sta tuo, kad tas pats pelnas apmokestinamas ir kai j? išmoka bendrov?, ir kai j? gauna (pavyzdžiui, dividend? pavidalu) šios bendrov?s akcininkai. Siekiant sušvelninti š? ekonomin? dvigub? apmokestinim?, Jungtin?je Karalyst?je reziduojantys bendrov?s akcininkai neapmokestinami pelno mokes?iu už tuos dividendus, kuriuos jie gauna iš savo dukterini? bendrovi? reziden?i?, nes toks neapmokestinimas kompensuojamas apmokestinant dukterini? bendrovi? patronuojan?ioms bendrov?ms išmokamus dividendus ACT.

63 Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb? mano, kad d?l to tarp patronuojan?ios bendrov?s neapmokestinimo pelno mokes?iu už iš savo dukterin?s bendrov?s gautus dividendus ir šios dukterin?s bendrov?s apmokestinimo ACT už išmokamus tuos pa?ius dividendus yra tiesioginis ryšys. Reikalavimas dividendus išmokan?iai bendrovei sumok?ti ACT yra b?tinas užtikrinant, kad

prieš suteikiant leidimą neapmokestinėti dividendus gaunančių bendrovių, už tuos pačius dividendus būtų apmokestinata juos išmokėjusi bendrovė, neatsižvelgiant į tai, ar ji privalo mokėti pelno mokestį už per tą mokestinį laikotarpį, kuriuo išmokėti dividendai, uždirbti pelną.

64 Kai dukterinė bendrovė rezidentė neprivalo mokėti ACT tuo metu, kai išmoka dividendus, nes ji kartu su savo patronuojančia bendrove rezidente pasirenko įmonių grupės apmokestinimo tvarką, patronuojančių bendrovių rezidentės neapmokestinimo pelno mokesčiu tuo metu, kai ji gauna dividendus, kompensuoja ACT, patronuojančių bendrovių sumokamas už jos pačių išmokamus dividendus.

65 Jungtinės Karalystės vyriausybė mano, jog leidimas neapmokestinėti dukterinės bendrovės rezidentės ACT už savo patronuojančiai bendrovei ne rezidentei mokamus dividendus lemtų tai, kad dividendų neapmokestinimas tuo metu, kai juos gauna patronuojanti bendrovė, nebūtų kompensuojamas jokių mokesčių, mokamu tuo metu, kai šie dividendai išmokami, o tai būtų nesuderinama su Jungtinės Karalystės mokesčių sistemos darna.

66 Šiems argumentams negalima pritarti.

67 Teisingumo Teismas iš tikrųjų yra nusprendęs, kad būtų užtikrinti mokesčių sistemos darną gali pateisinti pagrindinės laisvės ribojančius teisės aktus (1992 m. sausio 28 d. Sprendimas *Bachmann*, C-204/90, Rink. p. I-249 ir sprendimas *Komisija prieš Belgiją*, C-300/90, Rink. p. I-305).

68 Tačiau taip nėra nagrinėjamu atveju.

69 Minėtose bylose *Bachmann* ir *Komisija prieš Belgiją* buvo tiesioginis ryšys tarp pagal senatvą ir gyvybės draudimo sutartis mokamų mokėto atskaitomumo ir vykdančias sutartis gautų sumų paskirties, kurį reikėjo išsaugoti siekiant išlaikyti nagrinėjamos mokesčių sistemos darną, o nagrinėjamu atveju nėra tokio pobūdžio tiesioginio ryšio tarp atsisakymo Jungtinėje Karalystėje pripažinti galimybę patronuojančiai bendrovei ne rezidentei dukterinėms bendrovėms būtų atleistoms nuo pareigos mokėti ACT pasirenkant įmonių grupės apmokestinimo tvarką ir patronuojančiai bendrovei, kuri būtų kitoje valstybėje narėje ir kurios gauna dividendus iš Jungtinėje Karalystėje esančių savo dukterinių bendrovių, neapmokestinimo pelno mokesčiu Jungtinėje Karalystėje.

70 Iš tiesų tiek patronuojančių bendrovių rezidentės, tiek ne rezidentės Jungtinėje Karalystėje neapmokestinamos pelno mokesčiu už dividendus, gautus iš savo dukterinių bendrovių rezidentės. Mokestinės lengvatos suteikimui, kaip antai atleidimas nuo reikalavimo mokėti ACT pagal įmonių grupės apmokestinimo tvarką, nėra svarbu, kad šiuo pelno mokesčiu neapmokestinant reziduojančių patronuojančių bendrovių siekiama išvengti šio mokesčio dvigubo taikymo dukterinės bendrovės pelno atžvilgiu Jungtinėje Karalystėje ir kad bet kuriuo atveju patronuojančių bendrovių ne rezidentės yra neapmokestinamos pelno mokesčiu šioje valstybėje narėje, nes juo apmokestinamos steigimo valstybėje narėje.

71 Be to, vienintelis mokestis, kuriuo Jungtinėje Karalystėje apmokestinama patronuojanti bendrovė ne rezidentė už dividendus, kuriuos jai išmokėjo jos dukterinė bendrovė rezidentė, yra pajamų mokestis, tačiau jo taikymui yra svarbi mokesčio kredito, kuris gali būti numatytas dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyje tarp Jungtinės Karalystės ir patronuojančių bendrovių rezidavimo valstybės narės, suteikimo galimybė.

72 Ieškovių pagrindinė byloje atveju Jungtinėje Karalystėje iš Vokietijoje reziduojančių patronuojančių bendrovių nereikalaujama mokėti pelno mokesčio už dividendus, gautus iš Jungtinėje Karalystėje reziduojančių savo dukterinių bendrovių, nes dvigubo apmokestinimo

išvengimo sutartis tarp Jungtinės Karalystės ir Vokietijos Federacinės Respublikos nenumato dukterinei bendrovei sumokėti ACT atitinkamo mokesčio kredito suteikimo galimybės.

73 Todėl teisės pasirinkti žmonių grupės apmokestinimo tvarką nesuteikimo Jungtinėje Karalystėje reziduojantioms dukterinėms bendrovėms, kurių patronuojančios bendrovės reziduoja kitoje valstybėje narėje, negalima pateisinti motyvais, susijusiais su būtinybe išsaugoti Jungtinės Karalystės mokesčių sistemos darną.

74 Aplinkybė, kad šiuo metu ACT jau yra panaikintas, taip pat parodo, kad jo mokėjimas nebuvo būtinas tinkamam pelno mokesčio sistemos veikimui Jungtinėje Karalystėje.

75 Kadangi su įsisteigimo laisve susijusios Sutarties nuostatos draudžia nacionalinės teisės aktus, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, nėra būtina nagrinėti, ar su laisvu kapitalo judėjimu susijusios Sutarties nuostatos juos taip pat draudžia.

76 Todėl pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad Sutarties 52 straipsnis draudžia valstybės narės mokesčių teisės aktus, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, kurie numato šioje valstybėje narėje reziduojantioms bendrovėms galimybę taikyti apmokestinimo tvarką, leidžiančią išmokėti dividendus savo patronuojančiai bendrovei nemokant avansinio pelno mokesčio, jei patronuojanti bendrovė taip pat reziduoja šioje valstybėje narėje, ir nenumato šios galimybės, jei ji patronuojančios bendrovės buveinė yra kitoje valstybėje narėje.

Dėl antrojo klausimo

77 Atsižvelgiant į pirmuoju klausimu pateiktą atsakymą, antruoju klausimu iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar Sutarties 52 straipsnį reikia aiškinti taip, kad atitinkamoje valstybėje narėje reziduojantys dukterinei bendrovei ir jos patronuojantys bendrovei, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje, nepagrįstai nenumatytas apmokestinimo tvarkos, kuri būtų leidusi pirmajai išmokėti dividendus antrajai nemokant už tai avansinio pelno mokesčio, ši dukterinė bendrovė ir (arba) jos patronuojanti bendrovė turi teisę į sumą, kuri sudaro palėkanas nuo dukterinės bendrovės pirma laiko sumokėtą sumą, priaugusios už laikotarpį nuo šios sumos sumokėjimo iki privalėjimo sumokėti mokestį datos, net jei nacionalinė teisė draudžia palėkanas nuo nebepriklausančios sumos. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas užduoda šį klausimą dviem atvejais: jei dukterinės bendrovės ir (arba) patronuojančios bendrovės reikalavimas pateiktas ieškinyje dėl pažeidžiant Bendrijos teisę surinktą mokesčių grąžinimo, ir jei jis pateiktas ieškinyje dėl Bendrijos teisės pažeidimu padarytos žalos atlyginimo.

78 Šiuo klausimu Jungtinės Karalystės vyriausybė visų pirma teigia, kad jei galimybės taikyti ?monių grupės apmokestinimo tvarkos nesuteikimas patronuojančių bendrovių ne rezidentų Jungtinėje Karalystėje reziduojantioms dukterinėms bendrovėms būtų pripažintas prieštaraujančiu Bendrijos teisei, Bendrijos teisę reikalauti ištaisyti šį pažeidimą remiantis ne ieškiniu dėl restitucijos, bet ieškiniu dėl valstybės atsakomybės už Bendrijos teisės pažeidimą padarytą žalą. Jos nuomone, ACT faktiškai nėra mokestis, kuris taikomas pažeidžiant Bendrijos teisę, nes dukterinės bendrovės bet kuriuo atveju privalo sumokėti ACT sumas mokėdamos MCT. Pagrindinė byla kilo dėl to, kad Jungtinės Karalystės teisės aktų leidėjas nenumatė dukterinei bendrovei rezidentei ir jos patronuojančiai bendrovei ne rezidentei galimybės pasirinkti ?monių grupės apmokestinimo tvarkos, o už tai Jungtinei Karalystei gali kilti deliktinė atsakomybė. Minėtame sprendime *Sutton* Teisingumo Teismas visų pirma nusprendė, kad direktyvos pažeidimų padarytos žalos atveju Bendrijos teisė iš valstybės narės nereikalauja sumokėti sumos, kuri atitiktų palėkanas už uždelstą mokėjimą, toje byloje – socialinio draudimo išmokų ?siskolinimus. Iš to Jungtinės Karalystės vyriausybė padarė išvadą, kad Bendrijos teisė nereikalauja mokėti palėkanų už prarastą galimybę tam tikrą laikotarpį naudotis pinigų suma dėl pažeidžiant Bendrijos teisę pirma laiko surinkto mokesčio.

79 Antra, Jungtinės Karalystės vyriausybė mano, kad net jei ieškovių pagrindinėje byloje reikalavimai būtų vertinami kaip prašymai grąžinti pažeidžiant Bendrijos teisę surinktas sumas, tokių prašymų negalima patenkinti, nes, vadovaujantis nusistovėjusia teismo praktika, pažeidžiant Bendrijos teisę surinktą mokesčių grąžinimo atveju palėkanas turi numatyti nacionalinę teisę. Pagal Anglijos ?statymus teisė ? palėkanas priklauso nuo to, ar byla iškelta iki sumos, už kurią reikalaujama sumokėti palėkanas, sumokėjimo.

80 Todėl ieškovų pagrindinėje byloje negali reikalauti palėkanų nei ieškiniu dėl restitucijos, nei ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nes pagrindinės sumos buvo grąžintos sumokėtu ACT ?skaitant ? MCT sumą, kurių dukterinės bendrovės privalėjo sumokėti prieš pateikdamos ieškinį.

81 Svarbu pažymėti, kad Teisingumo Teismas negali teisiškai kvalifikuoti ieškinių, kuriuos ieškovų pagrindinėje byloje pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme. Šiuo atveju nurodyti savo ieškinių dalyką ir pagrindą (ar jie yra ieškiniai dėl restitucijos, ar ieškiniai dėl žalos atlyginimo) turi *Metallgesellschaft ir kt.* bei *Hoechst ir kt.*, o ?vertinti – prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateiktų teismas.

82 Pirmiausia, darant prielaidą, kad ieškovių pagrindinėje byloje ieškiniai bus nagrinėjami kaip prašymai grąžinti pažeidžiant Bendrijos teisę surinktą mokestį, reikia atsakyti ? klausimui, ar tokiais aplinkybėmis, kaip antai pagrindinėje byloje, valstybės narės padarytas Sutarties 52 straipsnio pažeidimas suteikia mokesčių mokėtojams teisę ? palėkanas už sumokėtą mokestį nuo pirmalaikio jo sumokėjimo iki teisėto pareikalavimo jį sumokėti datos.

83 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagrindinėse bylose Bendrijos teisę pažeidžia ne tai, kad Jungtinėje Karalystėje apmokestinamas dukterinės bendrovės dividendų išmokėjimas patronuojančiai bendrovei, o tai, kad iš Jungtinėje Karalystėje reziduojančių dukterinių bendrovių, kurių patronuojančios bendrovės turi buveinę kitoje valstybėje narėje, buvo reikalaujama mokėti šį mokestį avansu, nors reziduojančių patronuojančių bendrovių reziduojantioms dukterinėms bendrovėms buvo suteikta galimybė išvengti šios pareigos.

84 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką teisę susigrąžinti pažeidžiant Bendrijos teisę valstybėje narėje surinktus mokesčius yra Bendrijos nuostatomis, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas, asmenims suteikiamą teisę pasekmę ir papildymą (1983 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *San Giorgio*, 199/82, Rink. p. 3595, 12 punktas; 1988 m. vasario 2 d. Sprendimo *Bara*, 309/85, Rink. p. 355, 17 punktas; 1995 m. liepos 6 d. Sprendimo *BP Supergaz*, C-62/93, Rink. p. I-1883, 40 punktas;

1999 m. vasario 9 d. Sprendimo *Dilexport*, C-343/96, Rink. p. I?579, 23 punktas ir 2000 m. rugs?jo 21 d. Sprendimo *Micha?lidis*, C?441/98 ir C?442/98, Rink. p. I?7145, 30 punktas). Tod?l valstyb? nar? i? principo privalo gr?žinti pažeidžiant Bendrijos teis? surinktus mokes?ius (1997 m. sausio 14 d. Sprendimo *Comateb ir kt.*, C?192/95 ir C?218/95, Rink. p. I?165, 20 punktas; min?t? sprendim? *Dilexport* 23 punktas ir *Micha?lidis* 30 punktas).

85 Nesant Bendrijos teis?s reglamentavimo neteis?tai surinkt? nacionalini? mokes?i? gr?žinimo srityje, kiekviena valstyb? nar? savo nacionalin?s teis?s sistemoje turi paskirti kompetentingus teismus ir nustatyti ieškinį, skirt? užtikrinti iš Bendrijos teis?s kylan?i? asmen? teisi? apsaug?, procesines taisykles su s?lyga, kad vis? pirma tokios taisykl?s nebus mažiau palankios nei taikomos panašioms nacionaline teise grindžiamiems ieškiniams (lygiavertiškumo principas) ir, antra, kad d?l j? naudojimosi Bendrijos teis?je nustatytomis teis?mis netaps praktiškai ne?manomas arba pernelyg sud?tingas (veiksmingumo principas) (žr. vis? pirma 1998 m. rugs?jo 15 d. Sprendimo *Edis*, C?231/96, Rink. p. I?4951, 19 ir 34 punktus; sprendimo *Spac*, C?260/96, Rink. p. I?4997, 18 punkt?; 1998 m. lapkri?io 17 d. Sprendimo *Aprile*, C?228/96, Rink. p. I?7141, 18 punkt? ir min?to sprendimo *Dilexport* 25 punkt?).

86 Nacionalin?je teis?je taip pat turi b?ti sureglamentuoti papildomi klausimai, susij? su nepagr?stai surinkt? mokes?i? gr?žinimu, kaip antai galimas pal?kan? mok?jimas, j? skai?iavimo pradžios data ir dydis (1976 m. geguž?s 21 d. Sprendimo *Roquette frères prieš Komisij?*, 26/74, Rink. p. 677, 11 ir 12 punktai bei 1980 m. birželio 12 d. Sprendimo *Express Dairy Foods*, 130/79, Rink. p. 1887, 16 ir 17 punktai).

87 Ta?iau pagrindin?se bylose pateiktas reikalavimas sumok?ti pal?kanas už negal?jim? naudotis ACT pavidalu sumok?tomis sumomis yra ne papildomas reikalavimas, o ieškov? pagrindin?se bylose pateikt? ieškinį dalykas. Tokiomis aplinkyb?mis, kai Bendrijos teis?s pažeidimas yra ne apmokestinimas mokes?iu, o pirmalaikis jo surinkimas, pal?kan? suteikimas yra „atlyginimas“ už nepagr?st? surinkim?, b?tinąs atstatyti Sutarties 52 straipsnyje ?tvirtint? vienod? vertinim?.

88 Prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas gin?ijamu laik? tvirtinim?, kad Anglijos teis? nenumato žalos d?l negal?jimo naudotis pinig? sumomis atlyginimo, kai nebepriklauso pagrindin? suma, tod?l svarbu pabr?žti, kad ieškinio d?l restitucijos atveju pal?kan?, priaugusi? nuo sumos, kuria nebuvo galima naudotis d?l pirma laiko surinkto mokes?io, suma ir yra pagrindin? suma.

89 Tod?l Sutarties 52 straipsnis suteikia Jungtin?je Karalyst?je reziduojan?iai dukterinei bendrovei ir (arba) kitoje valstyb?je nar?je buvein? turin?iai jos patronuojan?iai bendrovei teis? ? pal?kanas, priaugusias nuo dukterin?s bendrov?s sumok?to ACT per laikotarp? nuo jo sumok?jimo iki prival?jimo sumok?ti MCT, ir teis? j? reikalauti ieškiniu d?l restitucijos.

90 Antra, darant prielaid?, kad ieškovi? pagrindin?je byloje ieškiniai bus nagrin?jami kaip prašymai d?l pažeidžiant Bendrijos teis? padarytos žalos atlyginimo, reikia atsakyti ? klausim?, ar tokiomis aplinkyb?mis, kaip antai pagrindin?je byloje, valstyb?s nar?s padarytas Sutarties 52 straipsnio pažeidimas suteikia mokes?i? mok?tojams teis? ? žalą, kuri lygi pal?kanoms už sumok?t? mokest? nuo pirmalaikio jo sumok?jimo iki teis?to pareikalavimo j? sumok?ti datos, atlyginim?.

91 Šiuo klausimu reikia priminti, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs minėto sprendimo *Brasserie du Pêcheur ir Factortame* 87 punkte, kad negalima visiškai neatsižvelgti į negautą pelną vertinant Bendrijos teisės pažeidimu padarytą žalą, nes, ypač kalbant apie ekonominius ar komercinius ginčus, žalos atlyginimas visiškai neatsižvelgus į negautą pelną taptų praktiškai neįmanomas.

92 Šiuo klausimu negalima priimti Jungtinės Karalystės vyriausybės argumento, kad ieškovams pagrindinėje byloje negalima priteisti palikanų, jei jos paprašė atlyginti žalą pareikšdamos ieškinius dėl žalos atlyginimo.

93 Sprendime *Sutton* Teisingumo Teismas iš tiesų nusprendė, kad toje byloje nagrinėjama direktyva suteikė tik teisę gauti išmokas, kurias asmuo būtų turėjęs teisę gauti nesant diskriminacijos, ir kad palikanų mokėjimas už išmokų įsiskolinimus nebuvo pagrindinė taip apibrėžtos teisės dalis. Tačiau pagrindinėse bylose būtų palikanos yra tai, kuo ieškovs pagrindinėje byloje būtų disponavusios nesant nevienodo vertinimo, ir sudaro pagrindinę joms suteiktos teisės dalį.

94 Minėto sprendimo *Sutton* 23–25 punktuose Teisingumo Teismas taip pat atskyrė šios bylos aplinkybes nuo 1993 m. rugpjūčio 2 d. Sprendimo *Marshall* (toliau – *Marshall II*) (C-271/91, Rink. p. I-4367) aplinkybių. Pastarojoje byloje, susijusioje su palikanomis už sumą, kurią sudaro dėl diskriminacinio atleidimo iš darbo patirtos žalos atlyginimas, Teisingumo Teismas nusprendė, kad visiškai atlyginant patirtą žalą negalima neatsižvelgti į aplinkybes, kaip antai praėjusį laiką, kurio gali sumažinti atlyginimo dydį, ir kad palikanų priteisimas yra būtina žalos atlyginimo dalis, leidžianti realiai atstatyti vienodą vertinimą (minėto sprendimo *Marshall II* 24–32 punktai). Palikanų priteisimas šioje byloje buvo pripažintas būtina žalos atlyginimo, kurio Bendrijos teisė reikalauja dėl diskriminacinio atleidimo iš darbo, dalimi.

95 Todėl palikanų priteisimas tokiomis aplinkybėmis, kaip antai pagrindinėje byloje, atrodo, yra būtinas Sutarties 52 straipsnio pažeidimu padarytai žalai atlyginti.

96 Todėl į antrąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip:

– Jei vienoje valstybėje narėje reziduojanti dukterinė bendrovė privalo avansu sumokėti pelno mokestį už savo patronuojančiai bendrovei, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje, išmokėtus dividendus, nors panašiomis aplinkybėmis pirmojoje valstybėje narėje reziduojančio patronuojančio bendrovių dukterinės bendrovės galėjo pasirinkti apmokestinimo tvarką, leidžiančią joms išvengti tokios pareigos, Sutarties 52 straipsnis reikalauja, kad reziduojančios dukterinės bendrovės ir jos nereziduojančios patronuojančios bendrovės turėtų veiksmingą teisių gynimo priemonių, suteikiančių galimybę priteisti finansinių nuostolių, jos patirtų dukterinės bendrovės sumokėjus mokestį avansu atitinkamos valstybės narės valdžios institucijai naudai, apmokėjimą ar atlyginimą.

– Vien aplinkybė, kad vienintelis tokio ieškinio dalykas yra palikanų, sudarančių finansinius negalėjimo naudotis pirma laiko sumokėtomis sumomis nuostolius, sumokėjimas, nėra pagrindas atmesti tokį ieškinį.

– Nors nesant Bendrijos teisės reglamentavimo atitinkama valstybė narė savo nacionalinės teisės sistemoje turi nustatyti tokių ieškinių procesines taisykles, įskaitant papildomus klausimus, kaip antai galimas palikanų sumokėjimas, šios taisyklės naudojimosi Bendrijos teisėje nustatytomis teisėmis negali daryti praktiškai neįmanomo arba pernelyg sudėtingo.

D?I tre?iojo ir ketvirtojo prejudicini? klausim?

97 Atsižvelgiant ? pirmuoju prejudiciniu klausimu pateikt? atsakym?, nereikalinga atsakyti ? tre?i?j? ir ketvirt?j? klausimus.

D?I penktojo klausimo

98 Penktuoju klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikt?s teismas iš esm?s klausia, ar Bendrijos teis? draudžia nacionaliniam teismui atmesti ar iš dalies atmesti jam dukterin?s bendrov?s rezident?s ir jos patronuojan?ios bendrov?s ne rezident?s pateikt? prašym? priteisti finansini? nuostoli?, kuriuos jos patyr? dukterinei bendrovei avansu sumok?jus pelno mokest?, apmok?jim? ar atlyginim? vien tuo pagrindu, kad jos nepraš? mokes?i? administratoriaus taikyti apmokestinimo tvarkos, kuri b?t? leidusi dukterinei bendrovei išvengti mok?jimo avansu pareigos, ir tod?l neišnaudojo savo turim? teisini? priemoni? gin?yti neigiamus mokes?i? administratoriaus sprendimus remiantis Bendrijos teis?s nuostat? viršenybe ir tiesioginiu veikimu, jeigu nacionalin? teis? bet kuriuo atveju dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms ir j? patronuojan?ioms bendrov?ms ne rezident?ms nenumat? galimyb?s taikyti nurodytos apmokestinimo tvarkos.

99 Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb?s nuomone, jei galimyb?s patronuojan?i? bendrovi? ne reziden?i? Jungtin?je Karalyst?je reziduoja?ioms dukterin?ms bendrov?ms pasinaudoti ?moni? grup?s apmokestinimo tvarka nenumatymas b?t? pripažintas pažeidžiantis Bendrijos teis?, tinkama teisin? reikalavimo pareiškimo priemon? b?t? ieškinys d?l valstyb?s atsakomyb?s pripažinimo pagal min?tame sprendime *Brasserie du Pêcheur ir Factortame* Teisingumo Teismo nurodytus kriterijus. Ji teigia galinti atsikirsti ? tokius ieškinius d?l žalos atlyginimo nurodydama ieškovi? pagrindin?je byloje ner?pestingum?, pasireiškus? tuo, kad pradžioje nepaprašyta taikyti ?moni? grup?s apmokestinimo tvarkos, o tai b?t? leid? gin?yti neigiam? mokes?i? administratoriaus atsakym? ir remtis Bendrijos teis?s viršenybe bei tiesioginiu veikimu vis? pirma tam, kad Teisingumo Teismui kuo grei?iau b?t? pateiktas prašymas priimti prejudicin? sprendim?.

100 Reikia atkreipti d?mes? ? tai, kad šis argumentas negrindžiamas nacionalin?je teis?je numatyta ieškinio senaties arba teis?s praradimo d?l pradelsto termino taisykle.

101 Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb? iš esm?s mano, kad jos pozicija yra pagr?sta atsižvelgiant vis? pirma ? min?t? sprendim? *Brasserie du Pêcheur ir Factortame* (84 ir 85 punktai), kuriame Teisingumo Teismas nusprend?, jog pagal bendr? valstybi? nari? teisin?ms sistemoms b?ding? princip? nukent?j?s asmuo turi b?ti pakankamai r?pestingas, kad sumažint? žalos dyd?, nes priešingu atveju žalos pasekmės gali tekti prisiimti jam pa?iam, tod?l nustatydamas atlygintin? žal? nacionalinis teismas gali patikrinti, ar nukent?j?s asmuo buvo pakankamai r?pestingas, kad išvengt? žalos arba sumažint? jos dyd?, ir vis? pirma – ar jis laiku išnaudojo visas jam prieinamas teisines priemones.

102 Vis? pirma reikia priminti, kad ieškiniams, kaip antai pagrindin?je byloje, yra taikomos nacionalin?s proceso teis?s normos, kurios ieškovės pagrindin?je byloje gali ?pareigoti elgtis pakankamai r?pestingai, kad išvengt? žalos arba j? sumažint?.

103 Taip pat reikia pabr?žti, jog negin?ijama, kad pagrindin?se bylose Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? teis?s aktai aiškiai nenumato ?moni? grup?s apmokestinimo tvarkos taikymo patronuojan?i? bendrovi? ne reziden?i? dukterin?ms bendrov?ms rezident?ms, tod?l ieškovi? pagrindin?je byloje negalima kaltinti nepareiškus ketinimo pasirinkti ?moni? grup?s apmokestinimo tvarkos. Nutartyse pateikti prašym? priimti prejudicin? sprendim? nurodyta, jog negin?ijama, kad jei ieškov?s pagrindin?je byloje b?t? paprašiusios joms taikyti apmokestinimo tvark?, *Inspector of Taxes*

būt atmetas jį prašymus, nes jį patronuojančios bendrovės nebuvo Jungtinės Karalystės rezidentės.

104 Galiausiai iš nutarimų pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad neigiamą mokesčių administratoriaus atsakymą būtų buvę galima skysti *Special Commissioners* arba *General Commissioners*, vėliau prireikus – *High Court*. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, kad dėl tokio ieškinio būtų priimtas sprendimas, dukterinės bendrovės vis dėlto privalėtų mokėti ACT už visus savo išmokamus dividendus, o jei skundas būtų patenkintas, joms ACT vis tiek nebūtų sugrąžintas, nes Anglijos teisė tokios teisės nenumato. Jei dukterinės bendrovės būtų pasirinkusios nemokėti ACT už išmokėtus dividendus iki bus priimtas sprendimas dėl jo ieškinio, jos vis tiek būtų buvusios apmokestintos ACT, privalėjusios sumokėti palėkanas nuo šio sumo ir galbūt, jį elgesį pripažinus nepateisinamai aplaidžiu, joms būtų buvusi paskirta teisės aktuose numatyta bauda.

105 Todėl atrodo, kad pagrindinėse byloje Jungtinės Karalystės vyriausybę kaltina ieškovės pagrindinėje byloje nerūpestingumu dėl to, kad jos neužginėjo nacionalinių nuostatų, nenumatančių mokesčio lengvatos patronuojančių bendrovių ne rezidentų dukterinėms bendrovėms, suderinamumo su Bendrijos teise anksčiau, pasinaudodamos kitomis joms prieinamomis teisinėmis priemonėmis. Ieškovės pagrindinėje byloje faktiškai kaltinamos tuo, kad laikosi nacionalinės teisės aktų ir mokėjo ACT, neprašydamos taikyti monių grupės pajamų apmokestinimo tvarkos ir nepasinaudodamos prieinamomis teisinėmis priemonėmis ginėti sprendimą atmesti jį prašymą, kurį mokesčių administratorius neišvengiamai būtų priėmęs.

106 Tačiau būtų neįmanoma arba pernelyg sudėtinga naudotis teisėmis, kurias privatiems asmenims suteikia tiesiogiai taikomos Bendrijos teisės nuostatos, jeigu jį prašymai dėl restitucijos arba žalos atlyginimo, grindžiami Bendrijos teisės pažeidimu, turėtų būti atmesti arba sumažinti tik dėl to, jog privatūs asmenys neprašė taikyti nacionaliniu įstatymu neleidžiamos taikyti apmokestinimo tvarkos tam, kad numatytomis teisinėmis priemonėmis, remdamiesi Bendrijos teisės viršenybe ir tiesioginiu veikimu, galėtų užginėti mokesčių administratoriaus atsisakymą.

107 Todėl penktąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad Bendrijos teisė draudžia nacionaliniam teismui atmesti ar sumažinti jam dukterinės bendrovės rezidentės ir jos patronuojančios bendrovės ne rezidentės pateiktą prašymą priteisti finansinių nuostolių, kuriuos jos patyrė dukterinei bendrovei avansu sumokėjus pelno mokestį, apmokėjimą ar atlyginimą vien tuo pagrindu, kad jos neprašė mokesčių administratoriaus taikyti apmokestinimo tvarkos, kuri būtų leidusi dukterinei bendrovei išvengti pareigos mokėti avansu, ir todėl neišnaudojo savo turimų teisinių priemonių ginėti neigiamus mokesčių administratoriaus sprendimus remiantis Bendrijos teisės nuostatų viršenybe ir tiesioginiu veikimu, jeigu nacionalinė teisė bet kuriuo atveju dukterinėms bendrovėms rezidentėms ir jį patronuojančioms bendrovėms ne rezidentėms nenumatė galimybes taikyti nurodytos apmokestinimo tvarkos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

108 Jungtinės Karalystės, Vokietijos, Prancūzijos, Nyderlandų, Suomijos vyriausybės bei Komisijos, kurios pateikė Teisingumo Teismui savo pastabas, bylinėjimosi išlaidos nėra atlygintinos. Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas.

Remdamasis šiais motyvais,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

atsakydamas ? *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* 1998 m. spalio 2 d. Nutartimis pateiktus prejudicinius klausimus, nusprendžia:

1. EB sutarties 52 straipsnis (po pakeitimo ? EB 43 straipsnis) draudžia valstybės narės mokesčių teisės aktus, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, kurie numato šioje valstybėje narėje reziduojantioms bendrovėms galimybę taikyti apmokestinimo tvarką, leidžiančią išmokėti dividendus savo patronuojančiai bendrovei nemokant avansinio pelno mokesčio, jei patronuojanti bendrovė taip pat reziduoja šioje valstybėje narėje, ir nenumato šios galimybės, jei ji patronuojanti bendrovės buveinė yra kitoje valstybėje narėje.

2. Jei vienoje valstybėje narėje reziduojanti dukterinė bendrovė privalo avansu sumokėti pelno mokestį už savo patronuojančiai bendrovei, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje, išmokėti dividendus, nors panašiomis aplinkybėmis pirmojoje valstybėje narėje reziduojanti patronuojanti bendrovė dukterinės bendrovės galėjo pasirinkti apmokestinimo tvarką, leidžiančią joms išvengti tokios pareigos, Sutarties 52 straipsnis reikalauja, kad reziduojanti dukterinė bendrovė ir ji nereziduojanti patronuojanti bendrovė turėtų veiksmingą teisę gynimo priemonei, suteikiančiai galimybę prisiteisti finansinį nuostolį, jį patirtą dukterinėms bendrovėms sumokėjus mokestį avansu atitinkamos valstybės narės valdžios institucijai naudai, apmokėjimą ar atlyginimą.

Vien aplinkybė, kad vienintelis tokio ieškinio dalykas yra palėkanas, sudarančią finansinius negalėjimo naudotis pirma laiko sumokėtomis sumomis nuostolius, sumokėjimas, nėra pagrindas atmesti tokį ieškinį.

Nors nesant Bendrijos teisės reglamentavimo atitinkama valstybė narė savo nacionalinės teisės sistemoje turi nustatyti tokią ieškinį procesines taisykles, ?skaitant papildomus klausimus, kaip antai galimas palėkanas sumokėjimas, šios taisyklės naudojimosi Bendrijos teisėje nustatytais teisėmis negali daryti praktiškai neįmanomo arba pernelyg sudėtingo.

3. Bendrijos teisė draudžia nacionaliniam teismui atmesti ar iš dalies atmesti jam dukterinės bendrovės rezidentės ir jos patronuojanti bendrovės ne rezidentės pateiktą prašymą priteisti finansinį nuostolį, kuriuos jos patyrė dukterinei bendrovei avansu sumokėjus pelno mokestį, apmokėjimą ar atlyginimą vien tuo pagrindu, kad jos neprašė mokesčių administratoriaus taikyti apmokestinimo tvarkos, kuri būtų leidusi dukterinei bendrovei išvengti pareigos mokėti avansu, ir todėl neišnaudojo savo turimų teisinių priemonių ginėti neigiamus mokesčių administratoriaus sprendimus remiantis Bendrijos teisės nuostatų viršenybe ir tiesioginiu veikimu, jeigu nacionalinė teisė bet kuriuo atveju dukterinėms bendrovėms rezidentėms ir ji patronuojantioms bendrovėms ne rezidentėms nenumatė galimybės taikyti nurodytos apmokestinimo tvarkos.

La Pergola

Wathelet

Edward

Jann

Sevón

Paskelbta 2001 m. kovo 8 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Penktosios kolegijos pirmininkas

R. Grass

A. La Pergola

1 Proceso kalba: angl?.